

36-37
38-39-40

Handelingen 41-42-43-44

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van mei 1990

ONDERZOEK GEWESTPLAN HALLE-VILVOORDE-ASSE
WIJZIGING BRT-STATUUT
BELEIDSBRIEF PERINATALE ZORG
STANDPUNT EXECUTIEVE RAPPORT KONINKLIJK COMMISSARIS MIGRANTENBELEID
DECREETGEVING MONUMENTENZORG
SUBSIDIERING TIL
BIBLIOTHEEKINSPECTIE
OPHEFFEN SUBSIDIERING STICHTING VOOR VERTALINGEN
ORGANISATIE GEZONDHEIDSZORG
FEDERALISERING TOERISTISCH BELEID
TWEDE CONFERENTIE EUROPA VAN DE REGIO'S
ORGANISATIE VOLGEND SCHOOL- EN ACADEMIEJAAR
WERKING VLAAMSE ADMINISTRATIE EN AMBTENARENSTATUUT
CONCENTRATIE KANSARMOEDE
AANWIJZING WOONNOODGEBIED
AFVAL- EN EMISSIEPREVENTIEBELEID
INHAALBONIFICATIE GEMEENTELIJKE AMBTENAREN
AANSLAGEN JOODSE BEGRAAFPLAATSEN
JACHTDECREET
LAATTIJDIGE BETALINGAANNEMERS
VERKEERSONVEILIGHEID R 16 TEMSE-BREENDONK
NOTA MIGRANTENBELEID
VERKEERSVEILIGHEID
FINANCIERING ONDERWIJSTEKORT FRANSE GEMEENSCHAP
REGLING ZELFSTANDIG WONEN ADL-CLUSTERS
KLEIN CHEMISCH HUISAFVAL
VASTE OEVERVERBINDING WESTERSCHELDE
BOSDECREET

Inhoud

Nr. 36 Woensdag 2 mei 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1363

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1363

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 1363

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1363

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1364

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1364

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1364

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1364

Verslag van de Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse

— 115 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2
Bespreking, blz. 1364

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, verslaggever, M. Van houtte, verslaggever, W. Cortois, J. Timmermans, L. Dhoore

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie
— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking, blz. 1376

Sprekers : de heren M. Bartholomeussen, verslaggever, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1378

Nr. 37 Woensdag 2 mei 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1379

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1379

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1379

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, W. Seeuws, P. Chevalier, W. Verreycken

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1390

Sprekers : de heren A. Denys, M. Didden, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, E. Van Rompuy

Beleidsbrief Perinatale zorg, ingediend door de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden

— 297 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1395

Sprekers : de heer J. Van der Sande, verslaggever, Minister H. Weckx, de heren W. Peeters, L. Hancké

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het uitblijven van een standpunt van de Vlaamse Executieve met betrekking tot het rapport van de Koninklijke Commissaris voor het Migrantenbeleid, blz. 1403

Sprekers : mevrouw M. Vogels, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de stand van de decreetgeving inzake de monumentenzorg, blz. 1409

Sprekers : de heer A. De Beul, Minister L. Waltmiel

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het in uitzicht gesteld stopzetten van de subsidiëring van het Toneelgezelschap Ivonne Lex, blz. 1412 (Verdaging)

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het uitblijven van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Executieve houdende de organisatie van de in het bibliotheekdecreet bepaalde inspectiedienst, blz. 1412

Sprekers : de heer A. De Beul, Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het opheffen van de subsidiëring van de Stichting voor Vertalingen, blz. 1414

Sprekers : de heren A. De Beul, G. Verhaegen, Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de programmering van ziekenhuizen en het gebrek aan RVT-bedden, blz. 1418 (Intrekking)

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1418

Nr. 38 Donderdag 3 mei 1990

Berichten van verhindering, blz. 1419

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een oneigenlijke toepassing van de procedure inzake ruimtelijke ordening met miskenning van de Gemeente Kontich, blz. 1419

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de investering in het openbaar vervoer in het Gentse in 1990, blz. 1421

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het stopzetten van de selectieve glasophaling in Vlaanderen door een Franse firma, blz. 1422

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het lekken van olietanks en tanks van benzinstations, blz. 1422

Actuele vraag van de heer C. Marchand tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust, blz. 1424

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap in TV-programma's en -coprodukties wordt kenbaar gemaakt, blz. 1425

Actuele vraag van mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over pogingen om de uitzending van een aflevering van het TV-programma Tien voor Taal te beletten, blz. 1426

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Loones tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over een verklaring van de Voorzitter van het Vlaamse Commissariaat-Generaal voor Toerisme omtrent federalisering van het toeristisch beleid, blz. 1426

Sprekers : de heren J. Loones, L. Dierickx, W. Content, Minister P. Dewael

Mededeling van de Vlaamse Executieve
Mededeling van de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, betreffende de Tweede Conferentie van het Europa van de Regio's gehouden te Brussel op 24 en 25 april 1990

Debat, blz. 1430

Sprekers : Minister G. Geens, de heren A. Denys, H. Suykerbuyk, L. Dierickx, W. Luyten, L. Hancké, W. Verreycken

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie. Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie
— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Aangehouden stemmingen, blz. 1439

Sprekers : de heren A. De Beul, W. Luyten, J. Geysels, A. Denys

Hoofdelijke stemming, blz. 1441 (Verdaging)

Spreker : de heer G. Verhaegen

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer W. Van Durme gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit
— 330 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1431 (Verdaging)

Sprekers : de heren E. Baldedwijns, G. Verhaegen, L. Hancké

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de problemen met betrekking tot de organisatie van het volgend school- en academiejaar, blz. 1442

Sprekers : de heer E. Beysen, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren alsmede de werking van de nieuwe Vlaamse administratie, blz. 1448 (Verdaging)

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden, blz. 1448

Sprekers : de heren L. Hancké, M. Van Peel, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Moties van aanbeveling, blz. 1458

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1458

Nr. 39 Donderdag 17 mei 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1459

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1459

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1459
Overneming, blz. 1459

Beleidsbrieven

Indiening en verwijzing, blz. 1460

Verslag

Indiening, blz. 1460

Jaarverslag

Indiening, blz. 1460

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1460

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1460

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1460

Ontwerp van decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen
— 334 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1460

Sprekers : de heren F. Aerts, verslaggever, J. Laverge, M. Capoen, G. Janzegers, Minister T. Kelchtermans, de heer Jozef Bosmans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1467

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer M. Olivier tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1990 tot aanwijzing van de steden en gemeenten waar een woonnoodgebied kan worden afgebakend, blz. 1468

Sprekers : de heer M. Olivier, Minister G. Geens, de heren A. Denys, J. Laverge

Motie van aanbeveling, blz. 1472

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het in uitzicht gesteld stopzetten van de subsidiëring van het Toneelgezelschap Ivonne Lex, blz. 1472

Sprekers : de heer L. Hancké, mevrouw N. Maes, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1481

Bijlage – Vraag om uitleg (Regl. art. 20)
Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting in verband met het niet-heropstarten van een waterzuiveringsstation in de gemeente Zonhoven, blz. 1483

Nr. 40 Donderdag 17 mei 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1487

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de recente aanslagen op Joodse begraafplaatsen in Frankrijk
— 343 (1989-1990) — Nr. 1

Indiening en voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1487

Spreker : de heer A. De Beul

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de precieze afspraken in verband met het bedrijf PRB, blz. 1487

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de gevolgen van de richtnota van de Minister voor een mogelijke vestiging van een industrieterrein in de deelgemeente Westrode te Meise-Wolvertem, blz. 1489

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1490

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer M. Desutter tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het gevraagde SERV-onderzoek betreffende het economisch belang van het toerisme in Vlaanderen, blz. 1490

Actuele vraag van de heer A. De Beul tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het te koop stellen van het Instituut Bunge te Antwerpen en het niet toewijzen ervan aan het Ballet van Vlaanderen, blz. 1490

Actuele vraag van de heer W. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de studierondvaart van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve naar aanleiding van dijkversterkingswerken aan de

Schelde en grote infrastructuurwerken in het Waasland en de streek van Dendermonde, blz. 1492

Actuele vraag van de heer W. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de verkeershinder veroorzaakt door de herinrichting van het kruispunt Duivenhoek te Elversele-Temse

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de herinrichtingswerken aan het kruispunt Duivenhoek te Elversele-Temse, blz. 1493

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bouw van een verbrandingsoven in Vlaams Brabant, blz. 1494

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over subsidiëring van het PRO-SA-project in het kader van een algemeen afval- en emissiepreventiebeleid, blz. 1496
Sprekers : de heer J. Cuyvers, Minister N. De Batselier, Minister T. Kelchtermans

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de programmering van ziekenhuizen en het gebrek aan RVT-bedden, blz. 1499

Sprekers : de heer E. De Groot, Minister H. Weckx

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de weigering om Vlaamse gemeenten de inhaalbonificatie te laten toekennen in de vorm van geschenkcheques, blz. 1502

Sprekers : de heren F. Vermeiren, J. Ansoms, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, Minister L. Van den Bossche

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de recente aanslagen op Joodse begraafplaatsen in Frankrijk
- 343 (1989-1990) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1507

Bespreking, blz. 1507

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, W. Verreycken, A. Denys, F. Dewinter, J. Geysels, L. Hancké, J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 1508

Spreker : mevrouw M. Vogels

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende

het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

- 306 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 12

Hoofdelijke stemming, blz. 1510

Sprekers : de heren A. Denys, H. Van Dienderen

Ontwerp van decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen
- 334 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmings, blz. 1510

Sprekers : de heren E. De Groot, A. Denys

Hoofdelijke stemming, blz. 1512

Spreker : de heer G. Janzegers

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer W. Van Durme gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit
- 330 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1513

Motie van aanbeveling van de heren L. Hancké, G. Verhaegen, M. Van Peel, E. Baldewijns en A. De Beul tot besluit van de op 3 mei 1990 door de heer L. Hancké gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden
- 335 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1514

Sprekers : de heren E. De Groot, J. Geysels

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 3 mei 1990 door de heer L. Hancké gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden
- 336 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1516

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren alsmede de werking van de nieuwe Vlaamse administratie, blz. 1517

Sprekers : de heer R. Van Hooland, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over

de laattijdige betaling van aannemers, blz. 1523

Sprekers : de heren E. Beysen, J. De Seranno, Minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de onveilige toestand op de R 16 tussen Temse en Breendonk en de toestand van de Scheldebrug aldaar, blz. 1525

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, mevrouw M. De Meyer, Minister J. Sauwens, de heer J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1528

Nr. 41 **Dinsdag 29 mei 1990**

Berichten van verhindering, blz. 1529

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1529

Nota migrantenbeleid van de Vlaamse Executieve, ingediend door de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin
- 193 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 7

Bespreking, blz. 1529

Sprekers : de heer A. Deneir, verslaggever, Minister J. Lenssens, de heren M. Van Peel, W. Peeters, mevrouw M. Vogels, de heren G. Annemans, L. Hancké, Minister D. Coens, de heer A. Denys

Moties van aanbeveling, blz. 1554

Voorstel van resolutie van de heer D. Vervaeke c.s. betreffende de bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen
- 225 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1554

Sprekers : de heren H. Candries, J. Ansoms, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1555

Nr. 42 **Woensdag 30 mei 1990**

Berichten van verhindering, blz. 1557

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Verslagen

Indiening, blz. 1557

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 1558

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1558

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het voorstel van de Franse Gemeenschap om haar onderwijstekort te financieren via nieuwe nationale middelen, blz. 1558

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 1564

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Verzoek tot verwijzing naar de Commissie, blz. 1564

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy

Tweede lezing, blz. 1566

Sprekers : de heren A. De Beul, W. Seeuws, W. Luyten

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer H. Lauwers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de nakende regeling inzake zelfstandig wonen voor fysiek gehandicapten in de ADL-clusters, blz. 1567

Sprekers : de heren H. Lauwers, J. Van der Sande, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het aangekondigde plan tot ophaling en verwerking van het klein chemisch huisafval, blz. 1571

Sprekers : de heren J. Caudron, J. Sleetckx, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1577

Interpellatie van de heer J. De Bremaeker tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de vaste oeververbinding over de Westerschelde en de gevolgen ervan voor Vlaanderen en Gent, blz. 1577

Sprekers : de heren J. De Bremaeker, W. Seeuws, E. Flamant, Minister J. Lenssens

Motie van aanbeveling, blz. 1581

Regeling van de werkzaamheden, blz.

1581

Nr. 43

Donderdag 31 mei 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1583

Ontwerp van bosdecreet

— 261 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 14

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans C.S. houdende regeling van het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van bossen

— 167 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1583

Sprekers : de heren J. De Seranno, verslaggever, F. Aerts, R. Daems, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Cuyvers, M. Capoen, Jozef Bosmans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1602

Nr. 44

Donderdag 31 mei 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1603

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1603

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke bescherming van het KB-gebouw in de Vlamingstraat te Brugge, blz. 1603

Actuele vraag van de heer J. De Roo tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over het beleid met betrekking tot de impulsgebieden, blz. 1604

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het niet uitbetalen door de ARGO van gelden bestemd voor de lonen van het personeel van de SABMO's, blz. 1605

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de sanerings- en herstructureringsplannen voor de Rijksuniversiteit Gent, blz. 1606

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het mogelijk heropstarten van een vetsmelterij en beenmaalterij in Rillaar, blz. 1607

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbek tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de beslissing tot opeising van het bedrijf Baert-Verlee te Rillaar, blz. 1608

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het inzamelen en ophalen van glas in gemeenten, blz. 1609

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de resultaten van het ministerieel onderzoek naar de ketenvorming bij vrije radio's, blz. 1610

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse Executieve ten opzichte van de Zesde Internationale Aidsconferentie in San Francisco, blz. 1611

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over maatregelen om het tabaksverbruik te verminderen, blz. 1612

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het vernielen van provinciale borden in Voeren

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het beschadigen en verwijderen van borden aan de Limburgse provinciegrens in Voeren, blz. 1613

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een nieuw dossier in verband met een slijbtoortplaats in de Callemoeievijver te Nazareth, blz. 1614

Actuele vraag van de heer A. Deneir tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de plotse sluiting van het sas te Astene en de daardoor ontstane milieuhinder, blz. 1615

Actuele vraag van de heer J. De Seranno tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de in uitzicht gestelde aanleg van een nieuw fietspad langs de gewestweg Herentals-Lichtaart, blz. 1615

Actuele vraag van de heer H. Coveliers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de betrokkenheid van de Vlaamse Executieve bij het misdaadbeleid van de nationale Regering, blz. 1616

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het STT-tracé ten noorden van Antwerpen, blz. 1617

Ontwerp van bosdecreet

- 261 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 14

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans c.s. houdende regeling van het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van bossen

- 167 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1618

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heer J. Cuyvers

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1621

Sprekers : de heren R. Daems, J. De Seranno, J. Cuyvers, H. Suykerbuyk, G. Beerden, Minister T. Kelchtermans, Minister G. Geens

Hoofdelijke stemming, blz. 1646

Sprekers : de heren J. Cuyvers, R. Daems, J. De Seranno, Jozef Bosmans, J. Timmermans

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende

het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

- 306 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 12

Procedure, blz. 1649

Spreker : de heer A. Denys

Tweede lezing, blz. 1649

Sprekers : de heren A. De Beul, G. Verhaegen, A. Denys, H. Van Dienderen, L. Hancké, W. Verreycken

Hoofdelijke stemming, blz. 1654

Sprekers : de heren A. De Beul, H. Van Dienderen, W. Verreycken, G. Anne-mans

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1656

Voorstel van resolutie van de heer D. Vervaeke c.s. betreffende de bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen

- 225 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1656

Motie van aanbeveling van de heer J. Laverge c.s. tot besluit van de op 17 mei 1990 door de heer M. Olivier gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1990 tot aanwijzing van de steden en gemeenten waar een woonnoodgebied kan worden afgebakend - 344 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1657

Sprekers : de heren J. Laverge, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1658

Rechtzetting, blz. 1658

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 10.18 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

R. Garcia, G. Sprockeels, A. Steverlynck, H. Van Dienderen, J. Verheyden ; gezondheidsredenen.

P. Van Grembergen ; buitenslands.

F. Brepoels, P. Breyne, J. Buchmann, H. De Croo, E. De Groot, G. Janzegers, ; ambtsverplichtingen.

ONDERZOEK NAAR TAALGROEP EN WOONPLAATS

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het onderzoek naar taalgroep en woonplaats betreffende de heer Etienne Van Vaerenbergh, Volksvertegenwoordiger opvolger van wijlen Volksvertegenwoordiger Daan Vervaeke.

Conform artikel 3 van ons Reglement

dienen wij er ons van te vergewissen of de betrokkene ingeschreven is op de lijst van de leden van de Nederlandse taalgroep van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Bij brief van 19 april 1990 heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers ons medegedeeld dat de heer Van Vaerenbergh op die dag de grondwettelijke eed heeft afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoort.

Gelet op voormelde brief van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, stel ik voor dat de Raad er zich, zoals gebruikelijk, zou toe beperken van de gegeven omstandigheden aan te nemen en de formaliteit betreffende het onderzoek naar taalgroep en woonplaats als vervuld te beschouwen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik de heer Van Vaerenbergh dan ook uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet hem namens u allen welkom in deze vergadering. (*Applaus*)

BEGROTINGEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbe-

grotting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 9-1-A (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

- Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

- 9-II-A (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies.

- Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

- 9-II-B (1989-1990) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden

Voorzitter

- van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen
– 332 (1989-1990) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.
- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen
– 333 (1989-1990) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.
- Ontwerp van decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen
– 334 (1989-1990) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

BELEIDSBRIEF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beleidsbrief werd ingediend :

- Beleidsbrief Milieu- en natuurbeleid – Externe betrekkingen, ingediend door de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting
– 331 (1989-1990) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.

VERZOEKSCRIFTEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende verzoekschriften werden ingediend :

- Verzoekschrift van de heer R. Polus namens de Vereniging der Limburgse Volkskunstgroepen betreffende de bedreigde subsidiëring van de Limburgse Volkskunstgroepen
– 3 (1989-1990).
- Verzoekschrift van familieleden van bewoners van het Rustoord Immaculata te Overpelt betreffende verzorgingskosten voor zwaar zorgbehoevende rusthuisbewoners
– 4 (1989-1990).
- Verzoekschrift van familieleden van het Sint-Jan Berchmanstehuis te Hamont-Achel betreffende verzorgingskosten voor zwaar zorgbehoevende rusthuisbewoners
– 5 (1989-1990).

Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

KENNISGEVING VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende kennisgeving van het Arbitragehof werd ingediend :

- Kennisgeving van het Arbitragehof betreffende het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing van de artikelen 272 tot 275 van de programmawet van 22 december 1989
– Rolnummer 188.
Deze kennisgeving ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(Regl. art. 74)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

VERSLAG van de Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse

– 115 (BZ 1988) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het verslag van de Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse.

De conclusie aangenomen door de Commissie wordt als basis voor de bespreking genomen.

Conform artikel 79, punt 5, beraadslaat de Raad hierover in één enkele bespreking zonder stemming.

De bespreking is geopend.

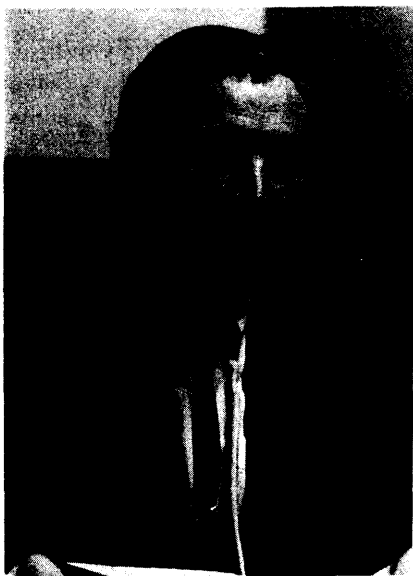
Ik verleen het woord aan de twee verslaggevers.

De heer Robert Van Rompaey heeft het woord.

De heer R. Van Rompaey, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wanneer Multatuli Insulinde beschreef als het prachtige rijk dat zich om de evenaar slingert als een gordel van smaragd, dan zal hij niet geweten hebben dat hij het begrip groene gordel had uitgevonden. Hij zal nog minder hebben beseft dat er in Vlaanderen ooit een Commissie zou worden samengesteld die 25 vergaderingen aan die groene gordel zou wijden.

De doelstelling van deze Commissie

Namens de Commissie voor de Media bracht de heer M. Bartholomeussen (SP) verslag uit over het ontwerp van BR T-decreet

was enerzijds een beleid voor te bereiden, indien het huidige niet goed was, en anderzijds eventueel politieke verantwoordelijkheden vast te leggen. De Commissie heeft gepoogd deze doelstelling zo veel mogelijk na te streven en is daarbij zeer zorgvuldig te werk gegaan. Op een bepaald ogenblik heeft de Commissie zichzelf in vraag gesteld, vooral haar grondwettelijke afstamming.

De Onderzoekscommissie werd opgericht door het oprichtingsbesluit van 8 januari 1987, op basis van het toenmalig geldend artikel 2 van het decreet van 20 februari 1984. Dat artikel 2 luidt als volgt : „Op schriftelijk verzoek van ten minste een derde van zijn leden verricht de Raad het onderzoek en stelt daartoe uit zijn leden een commissie aan”. Dit betekent dat onder het oude decreet het onderzoek start, enkel en alleen door het indienen van een schriftelijk verzoek, ondertekend door een derde van de raadsleden. Ik zeg dit omdat er daaromtrent misschien problemen zouden kunnen rijzen. De bevoegdheid

van de Raad is dan beperkt tot de verplichting van de samenstelling van de Commissie. De Raad van State heeft op 16 maart 1988 hieromtrent een advies gegeven. De Raad van State heeft gezegd dat het besluit een onderzoek te verrichten slechts bij volstreekte meerderheid van stemmen kan worden genomen overeenkomstig artikel 38 van de Grondwet en artikel 35 van de bijzondere wet.

De Raad van State heeft nogmaals op 20 februari 1989, naar aanleiding van een voorstel van decreet dat wij hadden ingediend, dit advies herhaald. Daarin zegt de Raad van State en ik citeer : „... zodat de auteur van het voorstel van decreet terecht daaruit afleidt dat artikel 2 van het decreet van 20 maart 1984, wat het daarin vermelde vereiste aantal leden betreft, strijdig is met de bijzondere wet”. Zo hebben wij dan op 15 maart 1989 artikel 2 van het decreet van 20 maart 1984 gewijzigd. De nieuwe bepaling luidt als volgt : „de Raad verricht zelf het onderzoek of stelt daartoe uit haar midden een commissie aan. Deze commissie wijst een voorzitter aan”.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat wij vandaag staan met een produkt dat grondwettelijk of met betrekking tot de bijzondere wet niet zonder reuk is. Toen deze kwestie ter sprake kwam in de Commissie, hebben sommige leden ons gezegd dat wij die vragen niet hoefden te stellen. Inderdaad, wij kregen deze opdracht van de Vlaamse Raad en de Vlaamse Raad was hiervoor dan ook verantwoordelijk. Wij willen nu de aandacht van de Vlaamse Raad hierop vestigen.

Een tweede bemerking die werd gemaakt tijdens de bespreking in de Commissie was dat, indien wij grondwettelijk de puntjes op de i wilden zetten, dit bij de publieke opinie negatief zou overkomen. De publieke opinie zou hieruit kunnen afleiden dat wij vluchtmisdrijf pleegden. Als echter een keuze moet worden gemaakt tussen de publieke opinie enerzijds en de naleving van de bijzondere wet anderzijds, ben ik van oordeel dat de bijzondere wet prioriteit heeft, wat de publieke opinie daarover ook zou mogen denken.

Deze Onderzoekscommissie is niet de eerste Commissie die werd opgericht maar de tweede. De eerste Commissie werd opgericht op 8 januari 1987, de Kamers werden ontbonden op 7 november 1987. Bijgevolg waren de bevoegdheden van de eerste Commissie vervallen, met toepassing van artikel 13 van het decreet. Op dat ogenblik was het onderzoek niet beëindigd en had de Commissie nog geen besluiten genomen. Toch werd op 30 maart 1988 opnieuw een oprichtingsbesluit ingediend, weliswaar nog altijd met toepassing van het oude artikel en ondertekend door één derde van de leden. Dit oprichtingsbesluit bevat de motivering waarom de nieuwe Commissie de werkzaamheden van de vorige Commissie dient voort te zetten. Het onvoltooide onderzoek van de eerste Commissie werd dus overgenomen door de tweede, dit ondanks de bepalingen van het decreet waarop wij in de Commissie en ook vandaag de aandacht vestigen.

In artikel 13 van het decreet is voorzien dat de bevoegdheden vervallen door de ontbinding van de Kamers. Bevoegdheden die vervallen, kunnen uiteraard niet worden overgedragen. Artikel 3 van het decreet vermeldt ook dat de Onderzoekscommissie een proces-verbaal van haar werkzaamheden dient op te stellen. Hier rijst de vraag hoe de tweede Commissie een proces-verbaal kan opmaken van de werkzaamheden van de eerste Commissie. Ten slotte voorziet artikel 3 dat de Onderzoekscommissie geen enkele bevoegdheid kan overdragen. Wij hebben hiervoor gewaarschuwd.

De eerste Commissie bestond uit elf leden en nu, bij het beëindigen van onze werkzaamheden, zijn vijf leden vervangen. Van de oude Commissie zijn er nog zes leden. Wanneer dit feit in de Commissie ter sprake kwam, werd gezegd dat dit niet belangrijk was. De verslaggevers zijn niet vervangen. Een voorlopig verslag kan ter goedkeuring aan de nieuwe leden worden voorgelegd. Er is dus geen vuiltje aan de lucht !

Een belangrijk probleem dat reeds in het begin is gerezen, is het samenvallen van het parlementair en het ge-

R. Van Rompaey

rechtelijk onderzoek. Mijnheer de Voorzitter, zoals u weet werd op 7 april 1981 een gerechtelijk onderzoek ingesteld. Op 8 januari 1987 startte het parlementair onderzoek. Het parlementair onderzoek startte op een ogenblik dat het gerechtelijk onderzoek reeds negen jaar aan de gang was en nog steeds niet was beëindigd. Oorspronkelijk waren wij de mening toegedaan dat de Procureur-generaal en de Onderzoeksrechter, als witte duiven van wetenschap en wijsheid, het parlementair onderzoek zouden bevruchten, maar tevergeefs. Inderdaad, er rezen fundamentele problemen in verband met de weerslag van het ene onderzoek op het andere en ook in verband met de scheidingslijn die tussen deze beide onderzoeken liep.

Teneinde aan dit probleem een oplossing te geven, hebben wij een advies gevraagd, niet aan de Raad van State maar aan acht universiteitsprofessoren. Deze professoren hebben advies uitgebracht en het is deze tekst die in een document werd opgenomen. Ik heb gepoogd hiervan een samenvatting te geven in het verslag en ik zal nu trachten nogmaals de samenvatting van die samenvatting te geven om het debat te verhelderen.

Deze universiteitsprofessoren pone-
ren het volgende.

Ten eerste, het recht van onderzoek is enerzijds een instrument bij de beleidsvoorbereiding en anderzijds een middel om de politieke verantwoordelijkheid – in dit geval van de leden van de Executieve – vast te leggen. Dit zijn de doelstellingen.

Ten tweede, de Onderzoekscommissie beschikt niet over de rechtsmacht van de Onderzoeksrechter, maar alleen over sommige gelijkaardige middelen om te trachten de waarheid te achterhalen.

Ten derde, de Onderzoekscommissie mag niet deelnemen aan de uitoefening van de bevoegdheden van de rechterlijke macht, gezien de scheiding der machten.

Ten vierde, stukken uit het gerechtelijk dossier mogen alleen aan de On-

derzoekscommissie worden overgemaakt, mits toestemming van de Procureur-generaal. De Minister van Justitie heeft slechts recht van inzage van het dossier. Hij heeft echter niet de bevoegdheid van mededeling aan derden, ook niet aan de Onderzoekscommissie.

Ten vijfde, krachtens het beginsel van het geheim van het gerechtelijk onderzoek mag de kennis van feiten in verband met het gerechtelijk onderzoek niet worden meegedeeld aan een parlementaire Onderzoekscommissie.

Ten zesde, de Onderzoekscommissie mag rekenschap vragen aan de administratieve overheden.

Ten zevende, de Vlaamse Raad heeft recht van onderzoek ten opzichte van het justitieel beleid van de Minister van Justitie, en mag zelfs aangelegenheden onderzoeken die het voorwerp uitmaken van een gerechtelijk onderzoek.

Ten achtste, de Onderzoeksrechter, de Minister van Justitie, de leden van het Parket, de officieren en agenten van de gerechtelijke politie en de agenten van het Hoog Comité van Toezicht zijn gebonden door het beroepsgeheim en mogen geen verklaringen afleggen over feiten waarvan zij bij de uitoefening van hun ambt kennis hebben gekregen.

Vragen over de toepassing van de wetgeving van het algemeen beleid van het Openbaar Ministerie en over de wenselijkheid de bestaande wetgeving te wijzigen kunnen worden gesteld en beantwoord. De Onderzoekscommissie mag, noch in feite, noch in rechte oordelen over de strafrechtelijke en burgerrechtelijke verantwoordelijkheid. Zij mag evenmin de waarborgen van een behoorlijke strafrechtspleging in het gedrang brengen. Zij mag geen verklaringen afnemen die de strafprocedure kunnen beïnvloeden.

Als de Onderzoekscommissie kennis krijgt van een misdrijf dient zij daarvan aangifte te doen op grond van artikel 29 lid 1 van het strafwetboek.

Dat was het advies van de universiteitsprofessoren.

Op welke manier heeft het strafrechtelijk onderzoek het werk van de Onderzoekscommissie belemmerd of beïnvloed ?

In de brief van de Minister van Justitie van 26 mei 1987 staan, ondanks het advies van de professoren, schaarse gegevens uit het onderzoek. In een tweede schrijven van 14 oktober 1987 heeft de toenmalige Minister van Justitie de schaarse gegevens terug ingetrokken. De vier gevallen die door hem als onregelmatig werden bestempeld, werden na het onderzoek als regelmatig beschouwd. De Onderzoekscommissie wou de strafrechtspleging niet belemmeren. De bezorgdheid om een aantal rechtsprincipes zoals het vermoeden van onschuld, het recht van verdediging en een normaal onderzoek belemmerde het werk van de Commissie.

Er werd veel aandacht geschonken aan de grote vraag : wat mocht de uitvoerende macht doen op het stuk van de vaststelling van de gewestplannen ?

Wij moesten onderzoeken, conform de klassieke doelstelling van elke Onderzoekscommissie, ten eerste, of de wet op de stedebouw op het stuk van de vaststelling van de gewestplannen goed of slecht is en ten tweede, of zij al of niet is toegepast.

Het sluitstuk van de hele wetgeving met betrekking tot de materie die ons heeft beziggehouden, is terug te vinden in artikel 9. Sta mij toe even summier de inhoud van dit artikel in herinnering te brengen.

Luidens dit artikel wijst de Minister iemand aan om een ontwerp van gewestplan op te stellen. Nadien stelt de Minister dat ontwerp voorlopig vast. Vervolgens organiseert de Gouverneur een openbaar onderzoek. Gedurende 90 dagen wordt het ontwerp ter inzage gelegd in de gemeentehuizen en ieder die zich geroepen voelt of er belang bij heeft of niet, kan bezwaren indienen in opmerkingen maken. De Gemeenteraad en de Bestendige Deputatie geven hun opmerkingen binnen 60 dagen en dan beschikt de Regionale Commissie van Advies nog over een termijn van 90 dagen om advies te verstrekken.

R. Van Rompaey

Wanneer die procedure doorlopen is, dan zet de Minister de kroon op het werk en stelt het gewestplan vast. Indien de Minister afwijkt van het advies van de Regionale Commissie van Advies, dan moet hij dat uitdrukkelijk motiveren.

Over de inhoud van artikel 9, waartoe vroeger geen betwisting bestond, worden er vandaag nogal wat vragen gesteld. De inhoud van artikel 9 heeft aanleiding gegeven tot ver uiteenlopende interpretaties. Ik denk dat het goed is om straks over deze wetgeving te kunnen oordelen en te kunnen nagaan of de Minister ze slecht of goed heeft toegepast, dat wij ons toch even buigen over de verschillende elementen die in het fameuze artikel 9 verweven zitten.

Er is ten eerste, de kwestie van het openbaar onderzoek. De algemene opvatting van het begrip openbaar onderzoek is een onderzoek uitgevoerd door de administratieve overheid teneinde zich te informeren over de voordelen en bezwaren die sommige rechtshandelingen van openbaar nut kunnen hebben voor de burgers. De administratieve overheid is niet gebonden door het openbaar onderzoek. Het is een aanwijzing waarmee zij al dan niet rekening kan houden. Dat is de algemene betekenis van het openbaar onderzoek.

Daarenboven kennen wij verschillende types van openbare onderzoeken. Zo is er het openbaar onderzoek op het vlak van de gemeentewetgeving. De reglementering dienaangaande bepaalt dat, wanneer een bezwaar wordt aangenomen en daardoor een ontwerp van beslissing wordt gewijzigd, een nieuw openbaar onderzoek moet worden ingesteld. Bij de toepassing van de wetgeving op de hinderlijke inrichtingen wordt dan weer een ander soort openbaar onderzoek verricht waarvoor andere formaliteiten worden voorgeschreven. Ons openbaar onderzoek dat in artikel 9 wordt omschreven, heeft daarentegen niets te maken met het gemeentelijk onderzoek noch met het openbaar onderzoek in het kader van de wet op de hinderlijke inrichtingen. Het is een normaal, klassiek openbaar onderzoek.

Om elke twijfel daaromtrent weg te nemen, verwijs ik naar de voorbereidende werken van de wet op de stedenbouw. In de memorie van toelichting leest men het volgende : „Er kan evenmin worden volstaan de plannen van aanleg via een openbaar onderzoek ter algemene kennis te brengen van het publiek. Het kan zijn zienswijze”, het gaat hier enkel om de zienswijze, niet om rechten, „enkel door opmerkingen en bezwaren te kennen geven”. Tijdens de behandeling van deze wet in de Senaat heeft de toenmalige Minister van Openbare Werken verklaard : „De aanlegplannen zullen uitgewerkt, goedgekeurd, verwezenlijkt en herzien worden in nauwe samenwerking met de privé-sector in de schoot van de Commissie, paritair samengesteld uit afgevaardigden van de publieke en private sector”. Tijdens de voorbereidende werken werd dus veel meer belang gehecht aan de Regionale Commissie van Advies dan aan het openbaar onderzoek. De rol die aan de Regionale Commissie van Advies werd toebedeeld, was zelfs zó belangrijk dat aan de Minister de verplichting werd opgelegd om, wanneer hij van het advies afweek, een dergelijke houding moest motiveren.

Een tweede begrip dat ons tijdens de werkzaamheden van de Onderzoekscmissie parten heeft gespeeld is dat van de bezwaarschriften. Met betrekking tot de bezwaarschriften werden twee vragen gesteld.

Op de eerste vraag : „Mag bij het vaststellen van gewestplannen een bezwaarschrift worden ingediend buiten het toepassingsveld van artikel 9” moet – mijns inziens – bevestigend worden geantwoord, hoewel niet iedereen het daarmee zal eens zijn. In ons administratief recht bestaat er immers – en sommigen schijnen dat te vergeten – nog het instituut van het niet-georganiseerd of willig beroep. Elke burger kan aan gelijk welke overheid een verzoek richten over alles en nog wat. Het verschil tussen het willig beroep en een andere procedure bestaat erin dat de overheid niet verplicht is om te antwoorden of rekening ermee moet houden. Degenen die derhalve een buiten het circuit van artikel 9 ingediende bezwaarschrift als on-

rechtmatig bestempelen, hebben ongelijk.

Ten tweede werd gevraagd of een bezwaarschrift dat binnen het circuit van artikel 9 was ingediend, al dan niet moet worden beantwoord. De Raad van State huldigt het algemeen principe dat het recht van bezwaarschriften meebrengt dat de overheid verplicht is die bezwaren op hun regelmatigheid en hun gegrondheid te onderzoeken. Die stelling is inderdaad juist wanneer het gaat over gemeentelijke plannen van aanleg, want precies artikel 21 dat de procedure voor gemeentelijke plannen van aanleg regelt, voorziet in een nieuw onderzoek als er bezwaren zijn ingediend. Diezelfde redenering geldt echter niet voor artikel 9, omdat dit artikel in geen tweede openbaar onderzoek voorziet, in tegenstelling tot artikel 21. Artikel 9 stelt dat de bezwaren van particulieren op dezelfde manier moeten worden behandeld als die van de gemeenteraden en bestendige deputaties. Daarover kan geen betwisting bestaan.

En dan is er nog de Regionale Commissie van Advies, de hefboom in heel de procedure. Als in een ontwerp-gewestplan een bepaald perceel groen is ingekleurd en een privé-persoon dit in rood wil veranderd zien dan staat het de Regionale Commissie van Advies vrij over groen of rood te beslissen, zonder dat zij daarvoor verantwoording is verschuldigd. Als de Regionale Commissie en de Minister zeggen dat een perceel groen is dan moeten zij dat niet motiveren. Uit dit voorbeeld mag blijken dat er geen wettelijke verplichting bestaat om op dit soort bezwaren in te gaan.

Uit het getuigenverhoor is gebleken dat er door de openbare besturen 1170 bezwaarschriften werden ingediend en door privé-personen 3510. De Regionale Commissie van Advies was vanzelfsprekend niet bij machte om al die bezwaarschriften individueel te onderzoeken. Zij heeft een groot gedeelte ervan onderzocht, voor de overige heeft zij algemene richtlijnen uitgevaardigd die voor het gewestplan in het algemeen en voor de niet onderzochte bezwaarschriften in het bijzonder, dienden te worden toegepast.

R. Van Rompaey

Een andere vraag was welke wijzigingen een Minister mag aanbrengen aan het gewestplan dat hij voorlopig heeft vastgelegd. Die bevoegdheid tot het aanbrengen van wijzigingen is eigenlijk veel groter dan wij ooit hadden vermoed. De omvang van die bevoegdheid blijkt zeer duidelijk uit een vergelijking tussen artikel 23 van de stedenbouwwet, dat de procedures voor gemeentelijke aanlegplannen regelt, en artikel 9 van de stedenbouwwet.

Artikel 23 van de stedenbouwwet met betrekking tot gemeentelijke plannen van aanleg geeft de Minister enkel de bevoegdheid het plan goed of af te keuren. Daar stelt hij dus niets vast. Volgens artikel 9 in verband met de vaststelling van de gewestplannen stelt hij inderdaad het gewestplan vast. Aan de mogelijkheid tot wijziging is geen enkele beperking verbonden, hij moet alleen het advies van de Regionale Commissie volgen. Hij kan dit advies ook naast zich leggen maar dan moet hij zijn beslissing motiveren.

Wanneer de hitte van de strijd was geluwd heeft de Raad van State een indrukwekkende rechtspraak ontwikkeld en heeft zij een aantal voorwaarden gesteld met betrekking tot de toepassing van artikel 9. Ik zoek nochtans nog altijd tevergeefs in artikel 9 naar die voorwaarden. De rechtspraak van de Raad van State mag echter niet worden gelijkgesteld met een rechtsregel. De Raad van State doet immers uitspraak in een bepaald geval en vernietigt al of niet een beslissing. De uitspraak heeft echter geen enkel gevolg in verband met de toepassing van de wet. De Raad van State stelt ook vragen omtrent het niet bindend informatief karakter van het openbaar onderzoek en vernietigt zelfs die bepaling. Wanneer we echter de wet van 1962 ontleden dan zien wij wat precies de juiste betekenis is geweest én van het openbaar onderzoek én van de bezwaarschriften. In 1988-1989 geeft de Raad van State daaraan een andere betekenis.

Een interpretatie van artikel 9 is nodig om te kunnen oordelen over wat

er moet worden veranderd in het onderzoek, vooral wat de verantwoordelijkheden in het verleden aangaat.

Tijdens de bespreking werden er twee documenten voorgelegd die aanleiding hebben gegeven tot hevige discussie. Het eerste document hebben wij gemakkelijks halve de nota van de beslissingscriteria genoemd. Volgens getuige Pauwels had de toenmalige Staatssecretaris, de heer Eyskens, een reeks besprekingen gevoerd met zijn deskundige medewerkers. Uit die besprekingen werden een aantal regels gedistilleerd en werden een zestiental richtlijnen naar voren gebracht die moesten worden gehanteerd bij het nemen van de beslissingen. Het grote bezwaar dat door sommige leden van de Commissie tegen de beslissingscriteria werd gemaakt en tegen de nota is dat de nota niet is gedateerd, dat zij niet is getypt op papier van het Kabinet, dat zij niet is ondertekend door de Minister, dat de initialen van de secretaresse niet zijn vermeld en dat de nota niet is medegedeeld aan de administratie.

De Voorzitter van de Regionale Commissie van Advies – die wij ook als getuige hebben gehoord heeft gezegd dat in de nota van de beslissingscriteria redelijk goed werd verwezen naar de standpunten van de Regionale Commissie van Advies. Hij beschouwde de inhoud van die nota als een erkenning van het werk dat de Regionale Commissie van Advies had geleverd.

De verschilnota is een ander document waarover betwisting bestaat. Wanneer de operatie-gewestplannen werd uitgevoerd, wilde men een globaal overzicht opstellen van wat er is veranderd, wat er was en wat er nu is geworden. De getuige Pauwels, die wij desbetreffend hebben ondervraagd, heeft ons meegedeeld dat hij die nota in mei 1977 heeft opgesteld. Die nota was bedoeld als een inventaris. Sommige leden hebben hiertegen bezwaren geopperd. Deze bezwaren zijn bijna gelijklopend met de bezwaren van de vorige nota. De nota draagt geen naam, is wel getypt op papier van het Kabinet, werd niet door een Minister ondertekend, draagt geen initialen van een secreta-

resse en werd niet meegedeeld aan de administratie.

Tijdens het onderzoek werd ook veel aandacht besteed aan de verhouding tussen het Kabinet en de administratie. Oorspronkelijk was er blijkbaar een liefdesverhouding. Het ging goed, de ontwerpen van de gewestplannen werden opgesteld door de administratie en later, wanneer de volgende fase aanbrak – de fase van het definitief vaststellen van de gewestplannen – is die liefde afgekoeld en niet op een echtscheiding doch wel op een scheiding van tafel en bed uitgelopen. Enkele leden van de administratie werden naar het Kabinet geroepen om daaraan mee te werken. Er waren daar ook mensen van het Kabinet ter beschikking gesteld om samen te werken met de mensen van de administratie. De vraag rees waarom dit zo moest lopen, waarom dat niet in de administratie kon gebeuren en waarom het per se op het Kabinet moest plaatsvinden.

Tijdens de bespreking zijn hiervoor drie redenen aangebracht. Een eerste reden is het tijdsgebrek. Daaromtrent heerst er een meningsverschil tussen de verschillende getuigen. De getuige Roosens, de man van de administratie, zegt dat hij over alle tijd beschikte en bereid was dag en nacht daarvoor te werken. Dat is natuurlijk een zeer idealistische instelling. De getuige Pauwels zegt dat het kan zijn, maar hij heeft vastgesteld dat alle tijdschema's die in verband met de gewestplannen werden opgesteld, voortdurend moesten worden herwerkt of werden uitgesteld. Ik wil geen oordeel uitspreken over de al of niet gegrondheid van dit tijdsgebrek, maar ik constateer dat het ontwerp-gewestplan een vertraging kent van één trimester tot drie jaar. Ik constateer dat het Gewestplan Veurne, dat voorlopig werd vastgesteld – het openbaar onderzoek werd op 2 september 1974 gesloten – slechts definitief kon worden vastgesteld op 6 december 1976, hetzij twee jaar later. Ik stel ook vast dat een aantal goedkeuringen die gepland waren voor 1975, slechts gebeurden in 1977.

Ik heb me de moeite getroost een schema te onderzoeken dat was op-

R. Van Rompaey

gesteld door de administratie. Ik bespaar u de details, u kan er kennis van nemen in het verslag. Ik heb vastgesteld dat dergelijk schema onuitvoerbaar was.

Een tweede reden voor de scheiding ligt in een personeelsconflict. Daar bestond namelijk een driehoeksverhouding. In de administratie was er een zekere, ik zeg niet afkeer, maar achterdocht tussen de oude en de nieuwe garde. Zij waren ondergebracht in een dienst Algemeen Beleid. Dat ging niet al te best. In de dienst Algemeen Beleid ging het blijkbaar ook niet al te best want de goede elementen werden weggezogen, richting Kabinet. Er bestond een personeelsconflict, dat wat wij tijdens de verhoren van de verschillende getuigen zeer goed hebben aangevoeld.

Ten derde, er was ook een beleidsconflict. De stelling van de administratie, toen men het onderzoek van het eerste gewestplan aanvatte, was dat men zich diende te beperken tot één gewestplan. Dit gewestplan zou als testcase fungeren en later zou men dan wel zien. De opeenvolgende Ministers hebben een ander standpunt ingenomen. Zij wensten rechtszekerheid voor het hele grondgebied en voor iedereen. Zij wensten dat alle 25 gewestplannen werden vastgesteld. Degenen die zich daarin wat meer willen verdiepen, raad ik aan de nota van de administratie van 14 mei 1976 te lezen. Daaruit zullen zij kunnen concluderen dat er een grondig beleidsverschil was tussen de administratie en het Kabinet.

Een beschuldiging die van bij het begin van het onderzoek nogal furore maakte was dat het gewestplan insnijdingen en overlakkingen zou vertonen. De Minister van Justitie, in zijn brief van 26 mei 1987, sprak daarover. Ik citeer letterlijk zijn woorden: „De onderzoekers van het Hoog Comité van Toezicht bevestigen overigens dat zij de visu vastgesteld hadden dat na ondertekening door de Staatssecretaris en na plasticering bepaalde kaartbladen zorgvuldig werden uitgesneden, aangepast en verkleurd door een chloorop-

lossing”. Dit is een vrij ernstige beschuldiging. De getuige Denys sprak tijdens het verhoor in dezelfde richting. Hij verklaarde dat men nog een aantal mensen heeft bedot door in extremis, nadat de Minister de stukken reeds had ondertekend, een aantal wijzigingen aan te brengen die hebben geleid tot het fameuze uithalen met een scheermesje uit het geplastificeerde blad van de uitslag van de stemmingen.

In zijn tweede brief van 14 oktober 1987 schrijft de Minister, in strijd met de inhoud van zijn eerste brief, het volgende: „Tot hertoe is uit het onderzoek niet gebleken dat verkleuringen en/of uitsnijdingen werden aangebracht na de ondertekening van het plan door de Staatssecretaris”.

De Commissie heeft ten huize van het Hoog Comité van Toezicht zelf op 4 mei 1987 de kaartbladen van het gewestplan ingekeken. Eerstaanwendend Commissaris Brauns, heeft verklaard dat 28 bestemmingsplannen geen enkele uitsnijding vertoonden, doch wel schrappingen en overlakkingen en dat dit alles gebeurd was voor de plasticeringen. Daar heeft de Commissie ook kunnen vaststellen dat elk kaartblad door de Staatssecretaris was ondertekend, wat in strijd was met de verklaringen van getuige Denys die voor de Commissie het tegendeel beweerde.

Over het drukken van de plannen waren aanvankelijk ook geruchten verspreid. Getuige Denys verklaarde tijdens zijn verhoor dat hij een anoniem telefoontje had gekregen waarin hem werd gezegd dat er bij de drukker nog wijzigingen waren aangebracht nadat de drukproef klaar was. Wij hebben dan de heer Tallir ondervraagd, de werknemer van de firma die zich met het drukken bezighield. Deze verklaarde dat er bij het drukken geen enkel lid van het Kabinet aanwezig was en dat er geen wijziging werd aangebracht aan het origineel gewestplan, maar dat er slechts drukfouten van de drukker werden verbeterd. Deze versie werd bovendien bevestigd door de getuigen Vallez en Van de Sande.

Over het drukken, maar dat is slechts een detail, bestond er zelfs in de ad-

ministratie een meningsverschil. De getuige Vanden Borre is immers komen zeggen dat de Administratie hoegenaamd niet bij het drukken of bij de voorafgaande formaliteiten betrokken was, terwijl getuige Roosens verklaarde dat de aanbesteding inderdaad werd bewerkstelligd door de administratie en hij wees de heer Van Haevere aan als de persoon die er zich mee bezighield.

Vier onregelmatige gevallen werden gesignaleerd door de Minister van Justitie in zijn brief van 26 mei 1987 en nog eens herhaald in zijn brief van 14 oktober 1987. Wij hebben deze vier gevallen onderzocht. De gevallen Essene en Walfergem waren toepassingen van het advies van de Regionale Commissie van Advies. Het geval Alseberg werd opgehelderd en als regelmatig bevonden, dank zij documenten van de gemeente Alseberg en het geval Vandenperre is door de administratie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat er geen enkele onregelmatigheid was gebeurd.

De getuige Denys heeft ons enigszins verrast met zijn indrukwekkend aantal van 55 onregelmatige gevallen. Al deze gevallen werden onderzocht en daarbij werd het volgende vastgesteld. Twee gevallen zijn onbestaande, 27 gevallen zijn gemotiveerd, hetzij individueel, hetzij collectief, door het advies van de Regionale Commissie en voor 21 gevallen was de motivering conform de regels.

Over de politieke uiteenzettingen is tijdens de Commissie gesproken, maar weinig gezegd. Toch staat het vast dat er tijdens de procedure politici het woord hebben gevoerd. Het waren er evenwel weinig en zij behoorden tot alle politieke families. Namen werden niet vernoemd en vermits iedereen erbij betrokken was werd daarop ook niet aangedrongen.

De hamvraag was wat die hele operatie eigenlijk op het terrein had opgeleverd. Uit verscheidene hoeken werd ons cijfermateriaal bezorgd, maar het stemde over het algemeen niet met elkaar overeen. Volgens ons was er slechts één betrouwbare bron, met name de studie uitgevoerd door de Gewestelijke Economische Raad

R. Van Rompaey

voor Brabant. Het resultaat van die studie werd opgenomen in het verslag en ik beperk mij tot één uittreksel.

Inzake het woongebied is er volgens de administratie 1.506 hectare bijgekomen, volgens de studie betreft het 142,3 hectare. Het agrarisch gebied is volgens de administratie verminderd met 5.298 hectare en volgens de studie met 1.028,3 hectare. Het surplus van 142 hectare woongebied omvat enerzijds het randgebied Brussel waar het woonareaal aanzienlijk werd verminderd en anderzijds, het overige gebied van Halle-Vilvoorde-Asse waar het woongebied werd uitgebreid. Dit laatste maakt slechts een verschil van 142 hectare.

Op het stuk van de verkavelingen constateerden wij dat er een aantal verkavelingen in herziening zijn gesteld en andere niet. Van degene die in herziening zijn gesteld werden er 27 ingetrokken omdat die verkavelingen voor meer dan 50 ten honderd waren gerealiseerd. Negen inherzieningstellingen werden niet ingetrokken omdat slechts 22 ten honderd was gerealiseerd. De totale oppervlakte van de niet in herziening gestelde verkavelingen zou 257 hectare bedragen, zegge 1,4 ten honderd van het totale woongebied. Ook wil ik u de beslissing van het Ministerieel Comité voor Vlaamse Aangelegenheden van 14 februari 1977 in herinnering brengen. Bijna op de vooravond van de vastlegging van het Gewestplan Halle-Vilvoorde besliste het Ministerieel Comité dat nog 1.100 hectare woongebied niet in aanmerking konden komen. Wij kunnen ons inbeelden dat een dergelijke beslissing, te elfder ure genomen, de zaak niet heeft vergemakkelijkt.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ten slotte heeft de Commissie een aantal vaststellingen gedaan.

De Commissie betreurde dat het gerechtelijk onderzoek zo lang heeft geduurd en tot op heden zelfs nog niet is beëindigd, met het gevolg dat zij daardoor in haar werkzaamheden werd belemmerd.

Zij heeft tevens vastgesteld dat de

verkleuringen en de uitsnijdingen, na de ondertekening door de Staatssecretaris, tot op heden niet konden worden bewezen. De Commissie heeft bovendien vastgesteld dat vier als onregelmatig bestempelde gevallen, regelmatig zijn. Zij heeft vastgesteld dat de kaartbladen ondertekend werden door de bevoegde Staatssecretaris en dat er geen uitsnijdingen zijn in de geplastificeerde kaartbladen.

De Commissie heeft eveneens het verloop van het drukken vastgesteld : de administratie heeft zich bezig gehouden met de aanbesteding ; de definitieve plannen werden door de drukker afgehaald op het Kabinet. Nadien werden de drukproeven gecontroleerd en verbeterd. De originelen van het gewestplan werden niet gewijzigd. Ten slotte heeft de Commissie in verband met het drukken akte genomen van de verklaring van de Staatssecretaris, waarin wordt gesteld dat de administratie verantwoordelijk is voor het drukken.

De Commissie heeft eveneens vastgesteld dat taken aan de administratie werden onttrokken en dat de verklaring van de ene en de andere werd weergegeven. Zij heeft ook kennis genomen van de politieke tussenkomsten, alsook van de wijze waarop er op het Kabinet werd gewerkt : er was een samenwerking tussen de leden van het Kabinet en de administratie, op basis van de nota die wij de criterianota hebben genoemd.

De Commissie heeft volgende conclusies getrokken. Ten eerste, de wetgeving is niet doorzichtig en biedt niet de nodige waarborgen van rechtszekerheid. Ten tweede, de methode van besluitvorming is niet doorzichtig, niet zorgvuldig en geeft geen mogelijkheid tot controle. Ten derde, het Ministeriële Comité heeft op 14 februari 1977 de beslissing genomen nog 1.100 hectaren uit het woongebied te snijden. De Commissie heeft ook de cijfers van de wijzigingen, uitgedrukt in oppervlakte, in haar vaststellingen overgenomen.

Bovendien heeft de Commissie aan de Raad enkele aanbevelingen gedaan. De eerste aanbeveling betreft de ouderdom van het materiaal,

waarmede moest worden **gewerkt**. Het fotomateriaal, de ortho-fotoplannen, waren te oud. De toestand op het terrein was gewijzigd. Dit hebben bijna alle getuigen verklaard.

Welnu, de Commissie beveelt aan dat, in de toekomst, het materiaal zou worden geactualiseerd. Zij beveelt tevens aan een wijziging aan de wetgeving op de stedebouw aan te brengen, opdat zij doorzichtiger zou zijn. De Commissie stelt voor dat de Raad zou vragen dat de Minister van Justitie, beschikkende over een positief injunctierecht, eindelijk en zo spoedig mogelijk, van dit recht zou gebruik maken, opdat er een einde zou komen aan het gerechtelijk onderzoek.

De Commissie is ten slotte van oordeel dat de drie eerste punten van haar opdracht zijn beëindigd. Zij vraagt aan de Raad haar de mogelijkheid te bieden om het vierde punt, namelijk het onderzoek in verband met de uitvoering van het gewestplan, uit te voeren.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, dit was de korte samenvatting van mijn verslag.

De Voorzitter : De heer Van houtte, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Van houtte, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de vorige verslaggever heeft het wellicht eufemistisch bedoeld wanneer hij sprak over zijn korte toelichting. Ik kan u in elk geval verzekeren dat mijn toelichting nog heel wat korter zal zijn, al was het maar om een aantal overlappingen te vermijden die uiteraard voortvloeien uit deze dubbele verslaggeving. Met dit probleem werden wij trouwens van bij het begin van de commissiewerkzaamheden geconfronteerd.

Voor wie zulks minder begrijpelijk zou overkomen wil ik even benadrukken dat in het verslag melding wordt gemaakt van het feit dat bijvoorbeeld de titels II en V van het rapport uitsluitend van de hand zijn van één enkele verslaggever en dat de bijlage, samen met het chronologisch overzicht van de getuigenverho-

Van houtte

ren, onder de verantwoordelijkheid vallen van een andere verslaggever. Dit betekent geenszins – en dat wil ik ook onderstrepen – dat er geen overleg zou zijn geweest tussen de twee verslaggevers. Integendeel, vermits wij zelfs gezamenlijk op verplaatsing zijn geweest. Al was en is er nog steeds sprake van een verschillende benadering in verband met een aantal punten, toch wens ik de co-rapporteur te danken voor de jarenlange samenwerking.

Ik meen dat het belangrijk is dat ondanks het feit dat er een aantal hoofdstukken onder de verantwoordelijkheid vallen van één verslaggever, de conclusies van het rapport en het rapport zelf unaniem werden goedgekeurd, niet alleen door de verslaggevers in kwestie maar ook door alle leden van de Commissie. Deze conclusies vinden wij terug op de bladzijden 154 tot 160 van het rapport.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, zoals de heer Van Rompaey reeds heeft gezegd had onze Commissie van Onderzoek belast met een onderzoek inzake het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, een viervoudige opdracht.

Om de vierde en laatste opdracht te kunnen volbrengen, heeft de Commissie een verlenging van haar mandaat gevraagd tot 31 december 1990. Indien uit deze verlengde onderzoeksopdracht – indien zij wordt toegekend – geen nieuwe gegevens meer naar voren komen, kunnen de werkzaamheden van de Commissie in verband met de eerste drie opdrachten vandaag als beëindigd worden beschouwd.

Met betrekking tot de eerste opdracht, het onderzoek naar de wijze van totstandkoming van het gewestplan, heeft de Commissie vastgesteld dat het gebruikte instrumenteel materiaal verouderd en gebrekkig was. Een permanente actualisering en coördinatie van dit materiaal heeft nooit plaatsgevonden. De Commissie is van oordeel dat in de toekomst de administratie moet worden uitgerust met de mankracht en de middelen

om dit wel te doen en betreurt dat de verantwoordelijken hieraan destijds onvoldoende aandacht hebben besteed.

Daarenboven werd vastgesteld dat inzake artikel 9 van de wet van 29 maart 1962, houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en stedenbouw, waarin wordt bepaald dat de uitvoerende macht het gewestplan vastlegt, geen eenduidigheid bestond wat de precieze interpretatie van de uitoefening van de bevoegdheid betreft. Een aanpassing van die wet lijkt voor onze Commissie dan ook een absolute noodzaak.

In verband met de wijzigingen die in de verschillende stadia aan het gewestplan werden aangebracht en de motiveringen die deze wijzigingen verantwoordden, zijn aan de Commissie zeer verschillende gegevens verstrekt. Volgens de administratie zouden bijvoorbeeld 5.000 hectare van bestemming zijn veranderd tussen het ministerieel besluit van 1974 en het koninklijk besluit van 1977. De cijfers van de Gewestelijke Economische Raad van Brabant daarentegen hebben het slechts over iets meer dan 1.000 hectare. Beide nota's vindt men terug in het rapport.

Ter verantwoording van een aantal wijzigingen die zijn aangebracht aan het ontwerp-gewestplan tijdens de fase van de besluitvorming werd verwezen naar de algemene richtlijnen voor het behandelen van de particuliere gevallen, naar de algemene richtlijnen bepaald door de Regionale Commissie voor Advies en naar een interne nota in voege op het Kabinet getiteld : Beslissingscriteria die dienen in acht genomen te worden bij het opstellen van de definitieve gewestplannen. De Commissie heeft kunnen uitmaken dat deze interne nota niet het briefhoofd droeg van het Kabinet, niet was ondertekend noch gedateerd, zoals zo juist werd vermeld.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, de Commissie heeft haar bevindingen in hoofdzaak gepuurd uit talrijke getuigenverhoren die hoofdzakelijk plaatsvonden van 23 maart tot 3 november 1987. Daarvan treft u een chronologisch overzicht aan in de bijlage van het rapport. Daaruit is ge-

bleken dat, kort na het tot stand komen van het ministerieel besluit, de medewerking van de administratie werd geminimaliseerd, hoewel, het juiste tijdstip van de totale overdracht van de dossiers en het dossier gewestplannen, van de administratie naar het Kabinet, niet precies vaststaat.

Het is duidelijk komen vast te staan dat vanaf het moment dat Minister Eyskens de ruimtelijke ordening onder zijn bevoegdheid had, de administratie volledig werd uitgeschakeld ten voordele van het Kabinet. Op deze manier kwam er een soort alternatief circuit tot stand, dat, hoewel door de Commissie niet kon worden bewezen of dergelijke praktijken ook werkelijk zijn gebeurd, alle mogelijkheden inhield om bij de opmaak van de gewestplannen af te wijken van de geëigende procedures.

Evenmin kon de Commissie de ware redenen achterhalen waarom dit alternatief circuit tot stand is gekomen : de reden tijdsgebrek, door een aantal getuigen ingeroepen, wat het noodzakelijk maakte de administratie van een deel van haar taken te ontlasten, werd door andere getuigen met klem tegengesproken. Vast staat echter wel dat alle werkzaamheden voor het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse na de consultatieperiode op het Kabinet van de Staatssecretaris gebeurden.

Deze tegenstrijdigheid tussen de getuigenverklaringen vinden we ook terug in verband met de bestemmingswijzigingen die zijn doorgevoerd. Een aantal getuigen beweerde dat wijzigingen werden aangebracht zonder dat daarover iets kon worden teruggevonden in een bezwaarschrift of een uitgebracht advies. Deze getuigen verdedigen de stelling dat een Minister niet het ministerieel besluit kan wijzigen zonder dat daarvoor een initiatief is uitgegaan van een andere instantie. Zij verwezen daarbij naar vroegere beslissingen en naar de rechtspraak. Andere getuigen achten dergelijke wijzigingen wel mogelijk wanneer ze konden worden gekaderd in de algemene principes van het advies van de Adviescommissie. Ter staving daarbij kan gewezen worden op een arrest van de Raad van

Van houtte

State van 14 mei 1982 dat stelt dat de Minister een bestemming in het ministerieel besluit wel kan wijzigen mits deze wijziging wordt gemotiveerd. Daarop is de heer Robert Van Rompaey dieper ingegaan.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, rest mij dan nog enkel de aandacht te vestigen op de zeer cruciale brief van 26 mei 1987 van de toenmalige Minister van Justitie, weliswaar herroepen, waarin werd gesteld dat verkleuringen en/of uitsnijdingen werden aangebracht aan de kaartbladen van het gewestplan na ondertekening door de Staatssecretaris. Volgens de Commissie is deze bewering onvoldoende bewezen geacht. Zij dringt er dan ook op aan dat de Minister van Justitie gebruik zou maken van zijn positief injunctierecht teneinde het gerechtelijk onderzoek, dat werd geopend op 7 april 1981, zo spoedig mogelijk te kunnen beëindigen en desgevallend uitsluitel te kunnen brengen nopens deze uitermate belangrijke aantijging.

Voor het overige verwijs ik naar de conclusies, waarin de Commissie de onzorgvuldigheid en het gebrek aan doorzichtigheid betreurt bij het totstandkomen van bedoeld gewestplan. Hoe dan ook, de rechtszekerheid moet in de toekomst beter worden gewaarborgd en de Commissie nodigt de Vlaamse Raad uit hiervoor de nodige initiatieven te nemen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Cortois.

De heer W. Cortois (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, omdat wij nog niet aan het einde van het debat zijn, zal ik nu zeer bondig zijn. Zoals door de Commissie is voorgesteld, hoop ik dat wij tijdens de komende maanden onze werkzaamheden kunnen voortzetten. Met de medewerking van de Voorzitter hoop ik dat wij op een meer geregelde en actieve wijze punt 4 met betrekking tot de totstandkoming van het gewestplan kunnen onderzoeken. De Commissie acht het ook noodzakelijk, terug te grijpen naar wat reeds in de eerste fase werd onderzocht.

Ik verheel niet dat ik toch zeer kort het woord wilde voeren ondanks ik heb geconstateerd dat, hoewel dit niet gemakkelijk is, wij ons unaniem akkoord hebben verklaard met een tekst die vaststellingen en aanbevelingen bevat. Deze tekst wordt door de verschillende leden wel eens anders geïnterpreteerd. Het is misschien interessant de Raad eraan te herinneren hoe deze Onderzoekscommissie tot stand kwam en waarom zij werd opgericht. Wij hebben daaraan in ons verslag geen aandacht besteed, maar deze Commissie is geen stoel zonder poten die zomaar op een ludiek moment tot stand kwam.

Zij vond haar oorsprong in een merkwaardig initiatief van de heer De Seranno, die op 30 juli 1986 in de Vlaamse Raad een voorstel van decreet indiende, houdende de bekrachtiging van het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, wat op zijn minst een ongebruikelijke manier van handelen is. Het vaststellen van gewestplannen is immers de taak van de uitvoerende macht. Wij werden dus geconfronteerd met een voorstel-De Seranno, om wat destijds door de uitvoerende macht werd vastgesteld, te bekrachtigen door de Vlaamse Raad. De heer De Seranno was waarschijnlijk de mening toegedaan dat het opstellen van het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse niet was gebeurd volgens de regels van de kunst. Toen al werd in bepaalde kringen de noodzaak gevoeld om zich extra in te dekken door middel van een decreet van de Vlaamse Raad.

Er rezen ook heel wat financiële problemen. Door de wijze waarop dit gewestplan was opgesteld, werd de Vlaamse Executieve inderdaad geconfronteerd met eisen van planschade waarvan het bedrag in de miljoenen liep. Blijkbaar heeft de heer De Seranno toen nog gepoogd, evenwel zonder succes, deze zaak via een decreet van de Vlaamse Raad toe te dekken.

In het verslag van de Commissie voor Ruimtelijke Ordening van 2 december 1986 heb ik een toch wel merkwaardige argumentatie teruggevonden van de heer De Seranno om zijn voorstel van decreet te rechtvaardigen.

Inderdaad, om het probleem op te lossen, verwijst hij met name naar de regularisatie van de Goede Vrijdag-benoemingen, hetgeen impliceert dat bij het Gewestplan Asse-Halle-Vilvoorde niet alles is verlopen zoals wij wettelijk hadden mogen verwachten.

Een tweede interessant element betreft het initiatief tot oprichting van de Onderzoekscommissie en ik meen dat de leden van de Vlaamse Raad hieraan toch moeten worden herinnerd. Dit initiatief ging uit van de toenmalige fractievoorzitter van de SP, de heer Van Elewycyk. In alle discussies heeft hij erop gewezen dat het gewestplan opnieuw moest worden onderzocht. Uiteindelijk werd in deze Raad een voorstel aanvaard, ingediend door de heer Van Elewycyk, de heer Schiltz – toen uiteraard in de oppositie – en mevrouw Vogels. Het initiatief kwam destijds dus vooral uit de hoek van de SP en ook van de Volksunie.

Ik wens even terug te komen op datgene wat wij in de Commissie samen hebben vastgesteld. Bovendien wens ik het imago van onze werkzaamheden in de Commissie te herstellen en een aantal punten aan te stippen. Zij tonen onder meer aan dat de werkzaamheden op het Kabinet van de toenmalige Staatssecretaris, gelast met het opstellen van het gewestplan, niet helemaal zijn verlopen zoals het hoort. Ik zal enkele voorbeelden aanhalen.

Er is het probleem waarrond allerhande speculaties worden gemaakt : de kaarten zijn geplastificeerd, met uitzondering van de ministeriële handtekening. Volgens de heer Van Rompaey is dat een bewijs dat alles zeer goed is verlopen. De bevoegde Staatssecretaris verklaarde in de Commissie dat de gewestplannen in opdracht van de administratie werden gedrukt. Uit getuigenissen blijkt echter dat de gewestplannen in opdracht van het Kabinet werden gedrukt. De Administratie beperkte zich tot het ondertekenen van de bestelbon voor de drukker – die ondertussen jammer genoeg failliet is gegaan – en tot het betalen van de facturen. Alles is dus gebeurd op het

Cortois

Kabinet, zonder enige inspraak of medeweten van de administratie.

Men mag veronderstellen dat de Minister weet wat er op zijn Kabinet gebeurt, want hij is daarvoor politiek verantwoordelijk. Eigenaardig genoeg was de Minister niet op de hoogte en gaf hij geen instructies om het drukken van de gewestplannen te leiden vanuit het Kabinet en niet vanuit de administratie. Dit schetst een beeld van de wijze waarop sommige kabinetsleden heelwat zaken konden en mochten doen in naam van hun Staatssecretaris.

Na de wettelijk bepaalde consultatieperiode van 90 dagen, nadat alle instanties hun advies hadden uitgebracht en nadat de Regionale Commissie voor Advies haar besluiten had geformuleerd, was het blijkbaar nog mogelijk om via het Kabinet de bestemming van bepaalde terreinen te wijzigen. Dit gebeurde waarschijnlijk soms in uitvoering van het politiek besluit om de groene gordel om te vormen van rood naar groen, maar ook het omgekeerde was waar.

De commissiewerkzaamheden werden zwaar gehypothekeerd door het gerechtelijk onderzoek. De commissieleden kregen nooit inzage in de documenten die een verantwoording konden geven van een aantal besluiten die op het Kabinet werden genomen. Artikel 9 van de wet op de stedenbouw werd ruim geïnterpreteerd. Er werd alleen verwezen naar de voorlaatste paragraaf van het artikel. Er werd geen rekening gehouden met de wettelijke consultatieperiode die reeds lang was verstreken.

- De heer H. Suykerbuyk, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Daarmee krijgen wij vanuit een Kabinet een schoolvoorbeeld van hoe de rechtszekerheid van de burgers niet wordt gewaarborgd.

Wij stellen immers vast, althans wat het Gewestplan Asse-Halle-Vilvoorde betreft, dat er twee soorten burgers in het land zijn. Degenen die zich hebben geschikt naar datgene wat in de wet op de stedenbouw is bepaald en opmerkingen en bezwaar-

schriften hebben ingediend langs de bij wet bepaalde weg en binnen de vastgestelde termijnen. Dat was de reeks van de brave of naïeve burgers. Er is een tweede reeks van burgers en belangengroepen van allerlei slag die eigenlijk met alle wettige termijnen geen rekening hoefde te houden en de gelegenheid kregen nadien, op het Kabinet van de Minister, zonder medeweten van de administratie en zonder dat daarover enige verantwoording is terug te vinden, behalve een verwijzing naar algemene adviezen, hun klachten te formuleren, werden gehoord en uiteindelijk, in een aantal gevallen, voldoening hebben gekregen.

Ik heb nog begrip voor degenen die hardnekkig blijven stellen dat dit allemaal een kwestie is van interpretatie van de discussie over wat de Minister mag en niet mag. Ik heb echter helemaal geen begrip – de Commissie heeft daar trouwens een duidelijke vingerwijzing naar gemaakt – voor de wijze waarop de uitvoerende macht haar macht uitoefent. Wij kunnen niet genoeg benadrukken dat er blijkbaar op het Kabinet van de Staatssecretaris door zijn medewerkers voor een aantal individuen en belangengroepen soms zware beslissingen werden genomen met grote financiële consequenties en met gevaar voor planschade, want daar wordt de Vlaamse Executieve vandaag mee geconfronteerd. De financiële gevolgen van de aangebrachte wijzigingen zijn dus niet te onderschatten. Op het Kabinet heeft men het blijkbaar de moeite niet gevonden om op een deftige manier de besluitvorming te verantwoorden.

Het enige dat wij als document kennen of met een korreltje zout zouden moeten aanvaarden is een interne kabinetsnota. Welnu, in een dergelijk belangrijke materie hebben wij moeten vaststellen dat de kabinetsnota geen hoofding heeft van het Kabinet, geen initialen of datum heeft, geen ministeriële handtekening of handtekening heeft van een belangrijk kabinetsmedewerker die met deze materie zou belast zijn. Wij krijgen dus eigenlijk een anoniem papier in onze handen nadat wij tijdens onze onderzochtingen herhaalde malen hebben gevraagd hoe al die besluiten werden

genomen en op welke de normen de uitvoerende macht zich baseerde. Wij krijgen dus een stuk waarvan sommigen zouden kunnen veronderstellen dat het nadien is opgesteld en waarvan anderen zeggen dat het nog tijdens de vaststelling van de gewestplannen werd opgemaakt.

Ik verschil dus grondig van mening met een aantal mensen wanneer wij onze vaststellingen en besluiten moeten nalezen. Men stelt dat, zo lang er geen schuld is bewezen het voordeel van de twijfel pleit voor degene die men beschuldigt. Ik heb daarmee geen moeite. Als men een medewerker of een persoon van bepaalde feiten beschuldigt dan moet men daarvoor harde bewijzen leveren. Wij hebben aan de Minister van Justitie gevraagd om nu eindelijk de magistratuur aan te zetten werk te maken van het onderzoek dat nu al tien jaar aansleept. Enerzijds hebben wij het recht te weten of er al dan niet schuldigen zijn en anderzijds heb ik geen moeite om te stellen dat degenen die worden beschuldigd en onschuldig zouden zijn er alle belang bij hebben dat er inderdaad zo spoedig mogelijk een uitspraak volgt. Dat is het juridisch probleem, met name de schuldvraag of de beschuldiging in verband met de individuele persoon.

Als men mij echter zegt dat wij als Onderzoekscommissie het bewijs moeten leveren dat het op de administratie en vooral in de kabinetten allemaal slecht is gegaan dan ben ik het met deze visie niet eens. Als wetgevend orgaan is het onze eerste taak de uitvoerende macht te controleren. Wij hebben dus volkomen het recht van deze uitvoerende macht te eisen dat zij ons aantoonde dat datgene wat op het Kabinet is gebeurd, volgens duidelijk controleerbare regels geschiedde. Wij moeten niet het bewijs leveren dat het op het Kabinet administratief en organisatorisch verkeerd is gegaan, maar het Kabinet had ons moeten kunnen aantonen – en heeft dat niet gedaan – dat het een ernstige werkwijze heeft gevolgd.

Daar waar de bestemmingen werden gewijzigd diende men ons een bundel voor te leggen waarin duidelijk de gehanteerde normen werden vermeld en waaruit zou blijken dat de beslui-

Cortois

ten in die zin werden genomen. Deze bundel had ook de namen moeten vermelden van degenen die een opmerking of een verzoek hadden ingediend. Daarbij kon ook worden vermeld op hoeveel verzoeken positief en om welke reden, of negatief en om welke reden, werd geantwoord. Deze bewijzen van een goede werking heeft het Kabinet niet kunnen leveren. Het enige verantwoordingsstuk is een niet gedateerde, niet ondertekende nota die een aantal jaren nadien plotseling te voorschijn komt en waarvan ik moet zeggen dat de andere getuigen er geen kennis van hadden.

Men had perfect kunnen veronderstellen dat de betrokken Staatssecretaris – ik wil geen namen noemen – bij zijn verschijning voor de Commissie had gezegd dat hij destijds een nota had opgesteld, dat hij duidelijke richtlijnen had gegeven, dat op zijn Kabinet de heer X, Y of Z verantwoordelijk was en dat hijzelf alle getroffen besluiten had gezien, grondig had bestudeerd en goedgekeurd.

Maar van dat alles vinden wij niets terug wanneer wij de werking van het Kabinet op het moment van het vastleggen van het gewestplan nader onderzoeken. Ter zake speelt, mijns inziens, de politieke verantwoordelijkheid. Ik onderstreep dat wij uit het gebeurde conclusies voor de toekomst moeten trekken. Het kan niet dat een Kabinet zonder enige richtlijnen in volslagen duisternis en complete wanorde besluiten treft die de rechtszekerheid van een aantal personen in het gedrang brengt en waardoor de Vlaamse Executieve vandaag wordt geconfronteerd met zware financiële eisen inzake planschade.

Door een getuige werden 55 gevallen die hij als onregelmatig bestempelde, geciteerd. De andere kennen wij niet, vermits wij niet beschikken over de bundel, welke nog steeds in het bezit is van het gerecht. Hopelijk komt deze snel vrij, wat onze werkzaamheden een heel eind vooruit zou helpen.

Van de 55 door de Commissie onderzochte gevallen waren 2 gevallen onbestaande, terwijl 27 dossiers door

een algemeen advies van de Regionale Commissie van Advies werden gemotiveerd. Wie echter de algemene adviezen naleest, beseft dat zij een kapstok vormen waaraan zowat alles kan worden opgehangen. Men kan immers altijd naar een algemene richtlijn verwijzen.

De cruciale vraag blijft of het in de 27 gevallen wijzigingen na het afsluiten van de consultatieperiode betreft, waarbij geen enkele controle, noch zekerheid, noch waarborg inzake een objectieve benadering voorhanden is.

Daarnaast stelt de Commissie vast : „... zijn 21 gevallen enkel aangehaald in de door het Kabinet opgestelde verschilnota”. Het betreft een tweede nota. „Opgemerkt wordt dat deze verschilnota” – dat is de tweede keer – „noch een datum draagt noch ondertekend is. Volgens de getuigenis van een kabinetslid werd deze nota opgesteld in de maanden april of mei 1977 na het verschijnen van het koninklijk besluit tot vaststelling van het gewestplan. Dit document kan niet als motivering worden beschouwd conform artikel 9 van de wet van 29 maart 1962. Het dient aanzien als een poging tot inventarisering”. Dat betekent in klare taal dat voor 21 geciteerde gevallen als enige verantwoording slechts een nota werd gevonden die noch ondertekend noch gedagtekend was en opgesteld nadat op 7 maart 1977 het koninklijk besluit in het Staatsblad was verschenen. Derhalve heeft de motivering geen enkele waarde.

Dat is geen normale manier van werken van een kabinet. Die 21 niet-gemotiveerde dossiers maken derhalve deel uit van het bevoegdheidsconflict, van de duistere sfeer op het Kabinet waar een aantal besluiten werden genomen waarvan wij geen motivering kennen.

Inzake de resterende 5 dossiers vermeldt het verslag : „... de Commissie heeft kennisgenomen van de motivering van de Voorzitter van de Regionale Commissie van Advies”. In concreto betekent zulks dat men x-aantal jaren geleden, op het moment dat de Commissie werkzaam was, aan de toenmalige Voorzitter van de Regionale Commissie van Advies zijn me-

ning is gaan vragen over de vijf gevallen, waar deze laatste een motivatie heeft gegeven. Die motivatie was natuurlijk volkomen onwettelijk.

Mijnheer de Voorzitter, wij zijn het eens over de tekst van het verslag, maar de invalshoek bij de lectuur ervan kan verschillen, al naar gelang de lezer. Ik blijf er ook bij dat het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse zware financiële gevolgen zal hebben voor de Vlaamse Gemeenschap. Ik meen ook dat de Raad zich eens moet bezinnen over de vraag wie daarvoor verantwoordelijk is. Ik hoop ook dat wij onze werkzaamheden zullen kunnen verderzetten en dat wij binnenkort zullen kunnen beschikken over documenten die ons in staat moeten stellen terug te komen op de wijze waarop het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse is vastgelegd. We kunnen het over vele dingen oneens zijn, toch meen ik dat de Commissie eensgezind is om te zeggen dat dit gewestplan op een verkeerde wijze is tot stand gekomen, dit mag zich in de toekomst zeker niet herhalen. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, namens de SP sluit ik mij aan bij de besluiten en aanbevelingen van de Onderzoekcommissie aan de Vlaamse Raad. De principes van openbaarheid van bestuur en democratische besluitvorming werden met de vastlegging van het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse flagrant overtreden. We kunnen er niet om heen dat politieke medewerkers van de Minister, – dus op kabinetsvlak – zich boven de wet op de ruimtelijke ordening hebben gesteld, zeker wat artikel 9 betreft. Ze hebben een eigen interpretatie gegeven aan de wetgeving. Niet alleen de wet was de toetssteen voor bepaalde beslissingen, eigen regels werden ontworpen om beslissingen te motiveren. Zo wordt het bestuur voor de burger ondoorzichtig. De Commissie was dan ook eensgezind om te zeggen dat de wet op de ruimtelijke ordening van 29 maart 1962 dringend aan herziening toe is en zij geeft derhalve een aanbeveling aan de Executieve

De heer W. Cortois (PVV), in gesprek met zijn partijgenoot Volksvertegenwoordiger R. Deswaene (links), nam het totstandkomen van het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse en de rol daarin van het voormalig Staatssecretariaat voor Ruimtelijke Ordening op de korrel

en meer bepaald aan Minister Waltiel.

We rekenen erop dat de Minister van Justitie zo vlug mogelijk gebruik zal maken van zijn injunctierecht om het lopende gerechtelijk onderzoek te laten besluiten. Wij hopen bovendien dat de Commissie die aan de Vlaamse Raad een verlenging van haar opdracht vraagt voor een verder onderzoek van punt 4, van de Minister van Justitie het dossier zal kunnen ontvangen dat haar in staat moet stellen te onderzoeken wie nalatig is geweest en wie schuldig was voor de beslissingen die echt niet door de beugel kunnen.

Mijnheer de Voorzitter, wij dringen er nogmaals op aan dat de Vlaamse Raad de opdracht van de Onderzoekscommissie verlengt.

De Voorzitter : De heer Dhoore heeft het woord.

De heer L. Dhoore (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, gedurende drie jaar, tussen eind 1973 en eind

1976, was ik verantwoordelijk voor de sector Ruimtelijke Ordening en bijgevolg ook voor de gewestplannen. Ik meen dat het goed is hier heel kort ter attentie van de collega's drie zaken naar voren te brengen.

Ten eerste, het belangrijkste werk dat ik als lid van een Regering heb kunnen presteren is geweest te kunnen starten en verder te kunnen gaan met het beleid inzake ruimtelijke ordening vooral inzake de gewestplannen.

De gewestplannen werden mogelijk gemaakt door de wet van 1962. Er was een heel lange voorbereidingsperiode nodig om ze te concretiseren. Ik was bijgevolg gelukkig eind 1973 een eerste gewestplan bij wijze van ministerieel besluit te kunnen vastleggen. In de periode 1973-1976 heb ik datzelfde kunnen doen voor 23 van de 25 gewestplannen in Vlaanderen. Ik heb het ook eenmaal kunnen doen via een koninklijk besluit. Het betrof toen het Gewestplan Mechelen, een gewestplan zonder veel geschiedenis,

waar naderhand ook niet veel moeilijkheden zijn ontstaan.

Ten tweede, het was een belangrijk, maar ook een heel moeilijk werk. Ik heb dit kunnen doen in een heel goede samenwerking met mijn medewerkers van het Kabinet en van de administratie. Wij hebben gedurende die drie jaar als een goede equipe samengewerkt. Nochtans bestond er één meningsverschil tussen de administratie en mijn Kabinet. Dat is misschien de kern van het probleem dat wij bespreken. Het werd trouwens door de verslaggevers aangehaald, niet alleen in hun schriftelijk, maar ook in hun mondeling verslag. Het betreft de timing die moest worden gevolgd bij het vastleggen van de 25 gewestplannen. Mijn medewerkers van het Kabinet en ikzelf waren van oordeel dat dit binnen een tijdstip van 3 tot 5 jaar voor geheel Vlaanderen moest gebeuren omwille van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Ik begreep zeer goed het standpunt van de administratie – dat werd tijdens vele besprekingen beklemtoond en daaromtrent bestond er geen misverstand – die meende bijna perfect werk te kunnen afleveren, maar dat dit niet binnen een zulk een korte tijd mogelijk was.

Op deze tribune en in Mechelen heb ik menigmaal verklaard dat het mijn opinie en deze van mijn medewerkers van het Kabinet was, dat de gewestplannen voor een korte periode moesten worden vastgelegd, tenminste toch de eerste maal. Oorspronkelijk, maar dat staat nergens in de wet van 1962, werd gezegd dat de gewestplannen een dynamisch middel zouden moeten zijn voor ruimtelijke ordening en bijvoorbeeld voor tien jaar zouden moeten gelden. Ikzelf was van oordeel dat zij gedurende de eerste periode slechts voor een korte tijd moesten gelden omdat er ongetwijfeld een aantal fouten zouden worden begaan en men zich de eerste maal beter zou beperken tot een periode van vijf jaar. Dat was eigenlijk een opdracht voor mijn opvolger, die bij wijze van spreken ikzelf had kunnen zijn.

Het was in tempore non suspecto, op een ogenblik dat het niet uitgesloten was. Ik wil niet pretentius overko-

Dhoore

men, maar ik ben langer in de Regering geweest, maar niet meer voor die sector. Het was een opdracht die ik eventueel aan mijzelf meegaf. Laten wij niet vergeten dat de totstandkoming van de gewestplannen – dat vindt u terug in het verslag – gebeurde op basis van studies die door andere instanties werden verricht en die maximaal werden gevolgd omdat men niet telkens opnieuw kon beginnen. Het was volgens mij dus nodig, wenselijk en mogelijk op relatief korte termijn de 25 gewestplannen voor Vlaanderen zowel bij ministerieel als bij koninklijk besluit vast te leggen, op voorwaarde dat de overeenkomst bestond dat ze kort daarna zouden worden herzien. Dit is een oproep naar de huidige Executieve, zonder dat ik vragende partij ben. Ik denk dat het mogelijk moet zijn te komen tot de conclusie dat een herziening zich opdringt, hoe moeilijk het ook is.

Zo kom ik tot het probleem van de financiële weerslag van de gewestplannen. Persoonlijk was en ben ik er mij van bewust dat dit niet onbelangrijk is. Ook collega Cortois heeft dit op de tribune aangestipt. Het is een aanduiding van het feit dat ik en mijn medewerkers een aantal beslissingen hebben genomen – terecht of ten onrechte – die financiële gevolgen konden hebben, waarbij Vlaanderen zou dienen op te draaien voor de beslissingen die werden genomen. Dit betekent dat sommige verworven rechten, in hoofde van een aantal groepen en particulieren, zouden worden teniet gedaan, met schadevragen tot gevolg. De leden van de Commissie hebben ongetwijfeld de kans gehad mijn nota te lezen die ik in augustus 1976, bij de totstandkoming van het eerste eigenlijke gewestplan, ter intentie van de Vlaamse Executieve – destijds het Ministerieel Comité voor Vlaamse Aangelegenheden – heb voorbereid. Daarin kan men lezen met welke zorg ik inzake de financiële gevolgen suggesties heb gedaan. Ik heb die nota zelf geschreven, ze draagt mijn initialen. Deze nota werd besproken in de loop van augustus of september 1976. Kort daarna werd ik door Zijne Majesteit de Koning gevraagd de functie

van Minister van Sociale Voorzorg te vervullen, waardoor ik de verdere uitvoering ervan niet heb kunnen volgen.

In die nota heb ik 1 miljard gereserveerd voor schadeclaims, die voortkwamen uit het budget Steun aan Bedrijven, want ik combineerde de functie Ruimtelijke Ordening met die van Staatssecretaris voor Economische Expansie. Wij waren spaarzaam met onze centen omgesprongen, derwijze dat wij een spaarpot konden reserveren voor de schadegevallen die eventueel nadien aan bod zouden komen en waarbij wij verplicht zouden worden – zeker voor Halle-Vilvoorde en het vrijwaren van de groene gordel – een aantal beslissingen te nemen die wellicht tot financiële repercussies zouden kunnen leiden.

Mijn besluit zeg ik graag in dit Parlement. De genomen beslissingen werden niet genomen onder druk van personen of groepen, wat niet belet dat men bereid was personen en groepen te aanhoren en naar argumenten te luisteren. De beslissingen werden genomen met het oog op een verantwoorde ruimtelijke ordening, op basis van principes die samen met specialisten inzake ruimtelijke ordening werden vastgelegd.

Wanneer enkele dagen geleden bekend werd dat de conclusies waren ingediend en dat de Vlaamse Raad deze conclusies zou bespreken, hebben bepaalde vrienden mij met een bepaalde zorg gevraagd of er iets met mij aan de hand was, aangezien ook mijn naam in de berichtgeving werd vermeld. Ik kan u rustig zeggen – en ik wil het hier doen en niet buiten het Parlement – dat ik de beslissingen die mijn medewerkers en ikzelf, onder mijn verantwoordelijkheid, hebben genomen, durf verdedigen. Zij werden genomen in eer en geweten, zonder enige vorm van chantage, zeker niet met het oog op verrijking. Misschien waren ze soms foutief, dat kan zijn, maar dat kan worden hersteld.

Als conclusie wil ik hier vermelden dat ik er fier op ben dat ik de eerste laureaat ben geworden van de groene gordel. Deze prijs werd uitgereikt door de sympathieke vereniging Zen-

ne en Zoniën. Deze vereniging is zeker gekend door degenen die in de streek actief zijn inzake goed beheer van de ruimtelijke ordening. Ik heb het wellicht niet verdiend, maar ik was toch gelukkig omdat het een soort erkenning was voor de inspanningen die mijn medewerkers en ikzelf ter zake hebben geleverd. **(Applaus)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

Zijn er nog opmerkingen ? **(Nee)**

De bespreking is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie – 306 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Bartholomeeussen, verslaggever, heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen, verslaggever **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de Commissie voor de Media besprak op 8 maart en op 20 maart 1990 dit ontwerp van decreet.

Het ontwerp van decreet wijzigt zowel het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Neder-

Bartholomeeussen

landse Uitzendingen, als de wet van 6 februari 1987 betreffende de radio-distributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie. Het is de decretale vertaling van het Regeerprogramma inzake mediabeleid van de huidige Executieve.

Meer bepaald de BRT-dotatie wordt erdoor geregeld : er wordt een nieuwe techniek ter financiering van de openbare omroep, met name een koppeling aan het kijk- en luistergeld, uitgewerkt. Voor een aantal bijkomende inkomstenbronnen, waren verfijningen en een aantal modaliteiten nodig.

Het ontwerp van decreet beoogt eveneens het uitzenden van handelspubliciteit op de BRT-radio mogelijk te maken. Een decretale ingreep was dus nodig om, ofwel een instituut van openbaar nut op te richten voor het werven en het beheren van de publiciteit, ofwel om artikel 17, § 2 van de wet van 6 februari 1987 op te heffen. Door dit laatste alternatief zou de BRT zelf de reclame kunnen werven en beheren of aan derden hiervoor opdracht geven. Het advies van de Raad van State, inzake de tekstverbeteringen werd opgevolgd. Ook werden er twee algemene opmerkingen geformuleerd.

De eerste opmerking was van wetgevingstechnische aard. De Raad van State suggereerde een globale, coherente regeling van de financiering van de media in de Vlaamse Gemeenschap in één decreet. Ook het Comité van Experts van de Mediaraad opteerde hiervoor. Meerdere commissieleden traden deze stelling bij en wensten de financiering van de BRT, het monopolie inzake reclame van de VTM en de reclame op de vrije radio's, de financiering van de lokale en regionale niet-openbare televisieverenigingen, globaal geregeld te zien en sommigen zelfs via een andere vorm dan een decreet.

De tweede opmerking had betrekking op de vastgestelde monopolievorming. Zowel de VTM, handelspubliciteit, als de BRT, sponsoring door openbare instellingen, bezitten of

verkrijgen een monopolie. Tevens werden ter zake bezwaren van de EG-Commissie verwacht.

In de algemene bespreking handelden de tussenkomsten in hoofdzaak over de financiering van de BRT, de vastlegging van het vast percentage kijk- en luistergeld op 51,5 ten honderd in vergelijking met de opdracht van de BRT.

Een lid acht de voorziene 51,5 ten honderd onvoldoende en noemt het voorliggend ontwerp van decreet een afbouwdecreet voor de BRT. Hij heeft de aanvullende middelen begroot die nodig zijn om de openbare omroep zijn toekomstgerichte opdracht behoorlijk te laten vervullen.

In totaal zou de dotatie aan de Gemeenschapsomroep moeten verhoogd worden met 1 miljard frank. Omgerekend betekent dit dat de dotatie 58,5 ten honderd van het aan de Vlaamse Gemeenschap toegewezen gedeelte van het kijk- en luistergeld moet bedragen.

Een ander lid verklaart dat het financieren van de BRT via het kijk- en luistergeld niet aan te raden is. Er bestaat geen enkele band tussen het kijk- en luistergeld van de BRT. Het kijk- en luistergeld vormt nu een verloren belasting.

Namens zijn fractie pleit een lid om de problematiek niet uit te stellen. Voor een globale regeling moeten de voorstellen van de Raad van Beheer van de BRT worden afgewacht. Hij oordeelt dat het beter is dat de BRT weet welke financiële middelen zullen worden toegekend. Volgens het lid zal een bepaald keurslijf de openbare omroep trouwens helpen.

Een lid heeft bijzonder kritiek op het uitzenden van handelspubliciteit op de radio om bijkomende financiële middelen te verwerven.

De openbare omroep moet met voldoende openbare middelen worden gefinancierd. Zijn fractie sluit zich aan bij het advies van het Comité van Experts dat oordeelde dat de openbare omroep 75 ten honderd van het kijk- en luistergeld nodig heeft.

De verslaggever wenst zich niet vast

te pinnen op een bepaald percentage, hetzij 51,5 of 58,5 ten honderd. Hij stelt voor om een evaluatiemogelijkheid in het decreet in te bouwen.

De Gemeenschapsminister oppert bezwaren tegen zowel een jaarlijks te bepalen dotatie als tegen een vast percentage van het kijk- en luistergeld. Een ander model was bijvoorbeeld de techniek van het beheerscontract.

Verder werd van gedachten gewisseld over de naamwijziging, waarbij sommige leden voorstelden de benaming te wijzigen met dit ontwerp van decreet en waarbij anderen de problematiek ten gronde wensten te behandelen tijdens de bespreking van het BRT-statuut en de nieuwe huisstijl. Anderen pleitten er voor de naam niet te wijzigen. Diverse voorstellen werden geformuleerd, zoals VRT, VRO, VTO en VRTO. Een lid wijst op de onwettigheid van de huidige benaming.

Zo kom ik tot de artikelsgewijze bespreking. De Commissie beslist om in artikel 1 een aantal tekstcorrecties aan te brengen. Er worden voorstellen ingediend om een artikel Ibis in te voegen, met een naamwijziging, door de heer De Beul, de heer Van Rompuy en de heer Denys. Het amendement van de heer Denys en consoorten wordt vervolgens met 9 tegen 4 stemmen verworpen. Het amendement in hoofdorde van de heer De Beul wordt verworpen met 9 tegen 2 stemmen, bij 2 onthoudingen. Het amendement van de heer De Beul in eerste bijkomende orde wordt verworpen met 9 tegen 4 stemmen. Het amendement in tweede bijkomende orde van de heer De Beul en het amendement van de heer Van Rompuy en consoorten zijn van dezelfde strekking.

Het amendement van de heer Van Rompuy en consoorten, alsmede het nieuw artikel Ibis, worden eenparig aangenomen. Bijgevolg vervalt het amendement in tweede bijkomende orde van de heer De Beul. Het nieuwe artikel 2 luidt : „In artikel 1, § 1 en in artikel 18, § 2 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen, wordt de benaming „Belgische

Bartholomeeussen

Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen" vervangen door de benaming „Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap".

Voor de wijziging van artikel 2, dat handelt over de percentage aan kijken luistergeld, werden door de heer De Beul twee amendementen ingediend. In hoofdorde wordt 51,5 ten honderd vervangen door 58,5 ten honderd. In bijkomende orde worden de woorden ten minste ingevoegd zodat de huidige dotatie ten hoogste als een tijdelijke minimum kan worden voorzien. Deze amendementen worden door de Commissie verworpen.

Door de heer Van Dienderen werden 3 amendementen ingediend. Een eerste amendement strekt er toe er op te wijzen dat sponsoring een vorm is van handelspubliciteit. Een tweede amendement moet er voor zorgen dat de openbare omroep helemaal vrij blijft van handelspubliciteit. Een derde amendement heeft tot doel het percentage van 51,5 te vervangen door een percentage van 75. Deze amendementen werden door de Commissie verworpen.

Door de heer Denys werden twee amendementen ingediend. Het eerste amendement strekt er toe in de voorgestelde tekst van artikel 22, § 1, het zesde punt weg te laten en de bestaande situatie ter zake te behouden. Het tweede amendement wil een jaarlijkse dotatie aan het instituut voorstellen, ingeschreven in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, op basis van een voor vijf jaar gesloten beheersovereenkomst. Beide amendementen werden door de Commissie verworpen.

Door de heren Bartholomeeussen en Van Rompuy werd een amendement ingediend voor invoeging van een artikel 22, § 2bis, dat er toe strekt het bedrag van de dotatie niet echt te plafonneren op 51,5 ten honderd, door vóór het einde 1992 een evaluatie te laten gebeuren. Deze 51,5 ten honderd moet dus als een minimum worden beschouwd. Dit amendement wordt met 9 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen aangenomen.

De heer A. Denys : Mijnheer de verslaggever, u zegt dat het amendement-Bartholomeeussen-Van Rompuy bepaalt dat 51,5 als een minimum moet worden beschouwd. Ik dacht dat er een evaluatie zou worden gemaakt..

De heer M. Bartholomeeussen : . . . waarbij 51,5 een minimum is. Lees het verslag, het staat er ook zo.

Bij artikel 3 – nieuw artikel 4 – werd een amendement ingediend door de heer van Dienderen. Dit amendement beoogde sponsoring onmogelijk te maken en werd verworpen. De heer Denys diende eveneens een amendement in dat beoogde de scherm- en ethervermelding van de sponsor in de aankondigingsspots te verbieden. Dit amendement werd eveneens verworpen.

Bij artikel 4 – nieuw artikel 5 – werden geen amendementen ingediend maar werden, zoals u kunt merken in het verslag, enkele tekstcorrecties aangebracht. De gecorrigeerde tekst wordt eenparig aangenomen.

Bij artikel 5 – nieuw artikel 6 – wordt door de Executieve een amendement ingediend dat ertoe strekt in de voorgestelde tekst van artikel 22 octies op de derde regel na de woorden „van een" de woorden „overheid en" in te voegen. De verantwoording stelt dat het uiteraard de bedoeling is dat ook de overheid zelf en niet alleen de openbareinstellingen, boodschappen van algemeen nut kan brengen. Dit kwam onvoldoende tot uiting in de voorgelegde tekst. Dit amendement en het aldus gewijzigde artikel 5 – nieuw artikel 6 – worden telkens met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Bij artikel 6 – nieuw artikel 7 – wordt door de heer Van Dienderen een amendement ingediend dat ertoe strekt dit artikel weg te laten omdat deze bepaling een hypotheek zou leggen op de toekomst van de regionale TV-zenders. Het amendement wordt verworpen. De Commissie neemt het artikel aan na een tekstcorrectie met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Na een tekstcorrectie wordt artikel 7 – dit nieuw artikel 8 – eenparig aangenomen.

Bij artikel 8 – nieuw artikel 9 – wijst een lid erop dat, ingevolge dit artikel, alle bepalingen van dit ontwerp van decreet een retroactieve werking hebben. Het ongewijzigd artikel 8 – nieuw artikel 9 – wordt hierop met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Het aldus gewijzigde ontwerp van decreet wordt met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen aangenomen.

Het advies van de Raad van State nadien, noodzaakt mij om samen met de heer Van Rompuy na het verslag nog twee amendementen in te dienen, die ondertussen zijn rondgedeeld, ertoe strekkend in de titel van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de BRT de woorden Nederlandse uitzendingen te vervangen door Omroep van de Vlaamse Gemeenschap.

Tot daar het verslag. (*Applaus bij de leden van de SP*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van deze voormiddag.

Om 14 uur komen wij opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.30 uur.*